

Рецептури олій купажованих рафінованих

Олії	Масова частка олій, % об., при співвідношенні ω -6 : ω -3, що дорівнює					
	10 : 1	9 : 1	8 : 1	7 : 1	6 : 1	5 : 1
П	45,0	41,5	37,0	32,0	26,0	20,0
Р	50,0	53,5	58,0	63,0	69,0	75,0
С	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
П	43,5	40,0	35,0	30,0	25,0	18,0
Р	46,5	50,0	55,0	60,0	65,0	72,0
С	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
П	42,0	38,0	34,0	28,0	22,0	15,0
Р	43,0	47,0	51,0	57,0	63,0	70,0
С	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
П	40,0	36,0	32,0	26,0	20,0	13,0
Р	40,0	44,0	48,0	54,0	60,0	67,0
С	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
П	39,0	35,0	30,0	25,0	18,0	11,0
Р	36,0	40,0	45,0	50,0	57,0	64,0
С	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
П	37,0	33,0	28,0	23,0	16,0	9,0
Р	33,0	37,0	42,0	47,0	54,0	61,0
С	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0

УДК 631.354.024

**ОБГРУНТУВАННЯ КОНСТРУКТИВНО-
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ МОЛОТИЛЬНОГО
АПАРАТА КОМБАЙНА**

**О.М. Пацула, Ю.О. Дурін, Е.Б. Алієв, В.Т. Гриценко,
Є.С. Міхно**

Інститут олійних культур НААН

Більша частина селекційних зернозбиральних комбайнів призначена для збирання зернових та зернобобових культур. Обмолот такою технікою деяких олійних культур призводить до підвищених показників втрат, що не допустимо в галузі первинного насінництва та селекції. Як відомо, найбільші втрати насіння при збиранні самохідним комбайном визначені за такими його вузлами як жниварка, молотарка та решітно-сепаруючий

блок. Молотильний апарат, як основний вузол будь-якої зернозбиральної машини, визначає якісні показники роботи комбайна в цілому. Молотильний апарат обмолочує зерно і сепарує його основну частину. Вимолочування зерна відбувається за рахунок удару бичів і витирання насіння в процесі просування маси по поверхні деки.

Одночасно під дією центробіжної сили вимолочене насіння і частково дрібні солом'яні частини сепаруються через отвори решітчастої деки (підбарабання) і поступають на транспортну (ступінчасту) дошку, яка подає його до очистки. Режим роботи молотильного апарата в значній мірі визначає режим роботи сепаруючих органів молотарки. Ступінь подрібнення стебел в молотарці впливає на роботу сепаратора соломи (соломотряса) і сепаратора зернової маси (очистки). Чим більше подрібнюється стеблова маса в процесі обмолоту, тим гірше сепарується насіння із вороху, тим вищі показники втрат.

В сучасних зернозбиральних комбайнах отвори решітчастої деки (підбарабання) розроблені під зернові культури. Олійні культури по своїм фізико-механічним параметрам відрізняються від них.

Тому дослідження якості роботи молотарки комбайна з метою уніфікації є актуальною задачею як у науковому, так і в практичному напрямках.

Для проведення експериментальних досліджень в польових умовах було виготовлено експериментальний зразок деки, яка складається з: опорного каркаса, набору прутків, дистанційних планок і замкової пластини.

Дослідження проводилися з використанням методики математичного планування експерименту.

В якості об'єкта досліджень бралися рослини соняшнику і ріпаку.

Якість роботи молотарки комбайна визначалась за трьома показниками: за величиною втрат насіння у зрізаних і незрізаних кошиках та за втратами у вільному насінні; чистотою бункерного насіння; за кількістю ушкодженого насіння.

В якості варійованих факторів було вибрано: δ – величина прохідних пазів між прутками деки, мм; n – частота обертання барабана молотильного апарата комбайна, об/хв.; Δ – зазор між декою і барабаном на виході з молотильної камери, мм.

Для планування досліджень використовувалася стандартна трирівнева матриця повнофакторного плану другого порядку для трьох факторів.

При проведенні досліджень розмір прохідних пазів між прутками деки встановлювався за рахунок варіювання кількості прутків деки. Частота обертів барабана молотильного апарата регулювалась за допомогою

варіатора. Зазор між декою і молотильним барабаном встановлювався ричагами з кабіни комбайнера.

Величину втрат визначали на довжині ділянки 10 м і ширині, рівній ширині жатки комбайна згідно з методикою. Обмолочене насіння накопичували в мішку і, згідно з методикою, визначали процентний вміст засміченого насіння та його ушкодження.

Обробка результатів цих досліджень здійснювалась з використанням пакета програм Maple, Statistica та Mathematica із застосуванням регресивного та кореляційного аналізів.

У результаті експериментальних досліджень, отримано рівняння регресій, які описують залежність втрат насіння соняшнику і ріпаку від параметрів молотильного апарата комбайна.

Оптимальними параметрами роботи молотильного апарата комбайна при збиранні соняшнику за умови мінімальних втрат є величина прохідних пазів між прутками деки – 12 мм; частота обертання барабана молотильного апарата комбайна – 754 об/хв.; зазор між декою і барабаном на виході з молотильної камери – 23 мм. При цьому рівень втрат становив 1,5%. Оптимальними параметрами роботи молотильного апарата комбайна при збиранні ріпаку за умови мінімальних втрат є величина прохідних пазів між прутками деки – 6 мм; частота обертання барабана молотильного апарата комбайна – 998 об/хв.; зазор між декою і барабаном на виході з молотильної камери – 15 мм. При цьому рівень втрат становив 0,62 %. Засміченість насіння соняшнику становила – 2,4 %, ріпаку – 3,2 %.

ЕКОНОМІКА И ИННОВАЦИИ

УДК 633.854.54:658

ПРИВАБЛИВІСТЬ ПЕРЕРОБКИ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ПІВДНІ УКРАЇНІ

Т.О. Коров'яковська

Інститут олійних культур НААН

Останніми роками на півдні України більше уваги приділяється виробництву льону олійного. Головними чинниками необхідності та доцільності вирощування цієї культури є зростаючий попит на його насіння, високий рівень рентабельності та агротехнічна доцільність льону в степовій зоні України. З літературних джерел виявлено, що в Україні за період з 2002 по 2012 рр. посівні площі льону олійного збільшились з 9,35 тис. га по 60,22 тис. га.

**НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ АГРАРНЫХ НАУК УКРАИНЫ
ИНСТИТУТ МАСЛИЧНЫХ КУЛЬТУР**

**СОВРЕМЕННЫЕ НАУЧНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ,
ДОСТИЖЕНИЯ В ГЕНЕТИКЕ, СЕЛЕКЦИИ,
ТЕХНОЛОГИИ ВЫРАЩИВАНИЯ И
ПЕРЕРАБОТКЕ МАСЛИЧНЫХ КУЛЬТУР**

**СБОРНИК ТЕЗИСОВ
МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
*24-25 сентября 2014 г.***

Запорожье • 2014

УДК 633

*Рекомендовано в печать ученым советом
Института масличных культур НААН
(протокол № 10 от 22 сентября 2014 г.)*

- C56 **Современные научные тенденции, достижения в генетике, селекции, технологии выращивания и переработке масличных культур.** Сборник тезисов международной научной конференции (24–25 сентября 2014 г.) / Под ред. И.А. Шевченко. – Запорожье : Кругозор, 2014. – 108 с.

Изложены материалы научных исследований, выполненных учеными Украины, России, Казахстана, по вопросам генетики, физиологии, биотехнологии, селекции и семеноводства, растениеводства, земледелия, механизации, переработки, экономики. Издание представляет интерес для ученых, преподавателей, аспирантов, студентов аграрных и биологических вузов.

- C56 **Сучасні наукові тенденції, досягнення в генетиці, селекції, технології вирощування та переробці олійних культур.** Збірник тез міжнародної наукової конференції (24–25 вересня 2014 р.) / За ред. І.А. Шевченко. – Запоріжжя : Кругозір, 2014. – 108 с.

Викладено матеріали наукових досліджень, виконаних вченими України, Росії, Казахстану, з питань генетики, фізіології, біотехнології, селекції та насінництва, рослинництва, землеробства, механізації, переробки, економіки. Видання представляє інтерес для науковців, викладачів, аспірантів, студентів аграрних і біологічних вузів.

Авторы опубликованных тезисов докладов ответственны за патентную чистоту и точность приведенных фактов, цитат, собственных имен, географических названий, а также за разглашение данных, которые не подлежат публикации в открытых средствах массовой информации.

	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СЕЛЕКЦИИ	
1	<i>Аксёнов И.В., Мищенко Л.Ю.</i> Проявление количественных признаков родительскими формами подсолнечника при разных условиях выращивания	3
2	<i>Виновец В.Г.</i> Харчові та кормові якості жовтонасіннєвої форми ріпаку ярого	6
3	<i>Гороховец Н.А.</i> Наследование окраски слоев перикарпия семян гибридами F₁ подсолнечника	8
4	<i>Задорожна О.А., Боровська І.Ю., Петренкова В.П., Криворучко Т.М.</i> Стійкість форм соняшнику проти біотичних чинників за участю дикорослих видів	10
5	<i>Иванов М.В., Лисняк А.Д., Плетень С.В.</i> Влияние степени бэккроссирования на тип реализации ЦМС у озимого рапса	12
6	<i>Левчук Г.М.</i> Лектини льону олійного як фактор адаптації до екстремальних температур	14
7	<i>Макляк Е.Н., Токаръ И.В.</i> Усовершенствование методики оценки подсолнечника на устойчивость к стрессовым факторам	16
8	<i>Махно Ю.О.</i> Визначення характеру розподілу білкових компонентів в електрофоретичному спектрі гібридного насіння льону олійного	18
9	<i>Поляков В.А., Лях В.А.</i> Изучение наследования признаков коробочки у межвидовых гибридов F₁ льна	20
10	<i>Полякова И.А., Левченко В.И.</i> Сравнительное изучение биохимических показателей семян диких видов льна	22
11	<i>Сатаров О.З., Кириченко В.В.</i> Диференціація стійкості проти гербіциду Євролайтінг у гібридах соняшнику	24

12	<i>Сорока А.И.</i> Морфологическая характеристика мутантных линий подсолнечника, полученных путем индуцированного мутагенеза незрелых зародышей	25
13	<i>Тоцкий И.В., Лях В.А.</i> Влияние выдерживания пыльцы гибридов F₁ при пониженной температуре на генетическую структуру популяций F₂ подсолнечника	26
14	<i>Ягло М.Н.</i> Наследование кремовой окраски семян у льна масличного	28
15	<i>Яранцева В.В., Лях В.А.</i> Особенности фотосинтетического аппарата мутантных линий льна с разным типом хлорофилльной недостаточности и их продуктивность	29
СЕЛЕКЦИЯ И СЕМЕНОВОДСТВО		
16	<i>Андрієнко В.В.</i> Комбінаційна здатність нових батьківських форм соняшнику за господарськими та морфобіологічними ознаками	31
17	<i>Будилка А.И.</i> Оценка изменчивости содержания аллилгорчичного масла и масличности семян озимой горчицы	32
18	<i>Буренко К.С.</i> Результаты изучения коллекции подсолнечника по признаку крупноплодности	34
19	<i>Ведмедева К.В.</i> Результаты изучения коллекции линий подсолнечника по признаку окраски краевых цветков подсолнечника	35
20	<i>Григорчук Н.Ф., Киякова Ю.И.</i> Оценка коллекционных сортообразцов сои на устойчивость к неблагоприятным факторам среды	37
21	<i>Дрозд І.Ф.</i> Вплив кліматичних умов Передкарпаття на вегетаційний період льону олійного	38
22	<i>Журавель В.М., Буділка Г.І.</i> Гірчиця листкова з відмінними морфологічними ознаками	41
23	<i>Кобзєва Д.О., Лях В.О.</i> Якість насіння кунжуту за різні роки вирощування	42

24	<i>Костевич С.В., Голощанова Н.Н., Куренной И.А.</i> Временная изоляция в семеноводстве гибридного подсолнечника	43
25	<i>Макаренко Л.О.</i> Результати селекційного добору зразків сафлору за ознаками врожайності та олійності	46
26	<i>Марченко Т.Ю., Лавриненко Ю.О., Глушко Т.В., Гож О.А.</i> Селекція кукурудзи на покращення показників якості зерна в умовах достатнього зволоження	47
27	<i>Проців П.Б., Туць Л.І., Соловка В.І., Соловка Г.І.</i> Високоеруківі сорти – нова якість олії	50
28	<i>Сагайдак Є.О.</i> Отримання нового вихідного матеріалу льону олійного методом міжвидової гібридизації	52
29	<i>Цыс И.С., Аксёнов И.В., Кутищева Н.Н.</i> Морфологические и количественные признаки гибридных комбинаций в селекции подсолнечника на основе новых типов ЦМС	53
30	<i>Шапарь Л.В.</i> Продуктивність сортів ріпаку озимого залежно від строків сівби та норм висіву	55
31	<i>Шолонкевич І.М.</i> Стійкість зразків робочої колекції гірчиці (білої, сизої, чорної) в умовах Прикарпаття України	57
РАСТЕНИЕВОДСТВО И ЗЕМЛЕДЕЛИЕ		
32	<i>Вахненко С.В., Поляков О.І.</i> Вплив агроприємів вирощування на ріст, розвиток та врожайність соняшнику гібрида Каменяр	58
33	<i>Гоменюк О.І., Поляков О.І.</i> Вплив способів основного обробітку ґрунту на ріст, розвиток та врожайність соняшнику	60
34	<i>Дряхлов А.А.</i> Некорневая подкормка агрохимикатами сои на чернозёме выщелоченном Западного Предкавказья	62
35	<i>Ермаков А.С., Поляков А.И.</i> Влияние минерального питания на рост, развитие и продуктивность сафлора	65

36	<i>Карапута С.К., Поляков О.І.</i> Вплив агроприймів вирощування на ріст, розвиток та продуктивність соняшнику гібрида Регіон	67
37	<i>Козирєв В.В., Біднина І.О.</i> Вирощування сої в умовах зрошення водами Інгулецької зрошувальної системи	68
38	<i>Костюченко Н.І.</i> Оцінка біологічного стану ґрунтів агроценозів соняшнику при вирощуванні у короткоротаційній сівозміні	70
39	<i>Кукса Ю.А., Комарова І.Б.</i> Вплив елементів технології вирощування на морфологічні ознаки ріпаку ярого	72
40	<i>Куріцина Л.О., Карабута Л.П.</i> Вплив антропогенних чинників на стан нітратного забруднення питної води сільських селітебних територій	74
41	<i>Махова Т.В., Поляков О.І.</i> Вплив способів збирання на урожайність льону олійного сорту Ківіка	76
42	<i>Нікітенко О.В., Поляков О.І.</i> Особливості росту й розвитку сої в беззмінних посівах	77
43	<i>Оккерт А.В., Поляков О.І.</i> Вплив норм висіву та агроприймів догляду за посівами на продуктивність льону олійного	79
44	<i>Поляков О.І., Безсусідній О.В.</i> Вплив способів основного обробітку ґрунту на забур'яненість посівів і врожайність соняшнику гібрида Каменяр	80
45	<i>Рудік О.Л.</i> Особливості формування льону олійного залежно від терміну сівби та норми висіву в умовах сухого Степу України	82
46	<i>Тетерещенко Н.М.</i> Особливості технології вирощування гірчиці білої за умов нестійкого зволоження центрального Лісостепу України	84
47	<i>Тулькубаєва С.А.</i> Применение стимуляторов роста на яровом рыжике в условиях Северного Казахстана	86

48	<i>Цехмейструк М.Г., Шелякін В.О., Глибокий О.М.</i> Формування урожайності сої залежно від погодних умов року у зоні східного Лісостепу України	88
49	<i>Чехов С.А., Конова С.Р.</i> Захист ґрунтів від процесів вторинного засолення, осолонцювання і злитизації	91
МЕХАНИЗАЦІЯ И ПЕРЕРАБОТКА		
50	<i>Матвеева Т.В., Філенко Л.М.</i> Сучасні наукові тенденції одержання купажованих олій	93
51	<i>Пацула О.М., Дурін Ю.О., Алієв Е.Б., Гриценко В.Т., Міхно Є.С.</i> Обґрунтування конструктивно-технологічних параметрів молотильного апарата комбайна	95
ЕКОНОМІКА И ИННОВАЦИИ		
52	<i>Коров'яковська Т.О.</i> Привабливість переробки льону олійного для сільськогосподарських підприємств на півдні України	97
53	<i>Таранюк Т.З.</i> Переробка та використання сої в біопаливній галузі в Україні	99
54	<i>Чехова І.В.</i> Виробництво основних олійних культур в Україні	100